00195036

A/162/III/1

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

សំណុំរឿងលេខ:	០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស(អ.ប.ជ)
ដាក់ទៅ:	អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ថ្ងៃដាក់:	ថ្ងៃទី ៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨
ភាគីអ្នកដាក់:	សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី
ភាសាដើម:	អង់គ្លេស
ប្រភេទឯកសារ:	សាធារណៈ

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 06/06/2008
ម៉ោង (Time/Heure): 13:30
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A. FRY

បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសំរេចរបស់ ក.ស.ច.ស លើ
សំណើរបស់មេធាវីសុំព័ត៌មានទាក់ទងនឹងភាពលំអៀងដែលឃើញច្បាស់ និង
អត្ថិភាពដ៏មានសក្ដានុពលនៃទំនាស់ផលប្រយោជន៍នៃមន្ត្រីផ្នែកច្បាប់របស់ ក.ស.ច.ស.
***ដេវិដ បយល៍** (David Boyle)*

អ្នកដាក់ឯកសារ៖

សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី
លោក អាង ឧត្ដម
លោក Michael G. KARNAVAS

អ្នកទទួលឯកសារ៖

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
លោក ប្រាក់ គឹមសាន
លោក ន័យ ថុល
លោក ហួត វុទ្ធី
លោកស្រី Katinka LAHUIS
លោក Rowan DOWNING

សហព្រះរាជអាជ្ញា
លោកស្រី ជា លាង
លោក Robert PETIT

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 06/06/2008
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

លោក **អៀង សារី** តាមរយៈសហមេធាវីរបស់គាត់ (ហៅថា "មេធាវីការពារ") យោងតាមវិធាន ៣៤(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (ហៅថា "វិធានផ្ទៃក្នុង") ពេលនេះដាក់ប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងលិខិតចេញដោយការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត (ហៅថា "ក.ស.ច.ស") ចុះថ្ងៃទី ២៦ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨[1] ច្រានចោលសំណើរបស់លោក **អៀង សារី** "សុំព័ត៏មានដែលទាក់ទងទៅនឹងភាពលំអៀងដែលឃើញច្បាស់ និង អត្ថិភាពដ៏មានសក្តានុពលនៃទំនាស់ផលប្រយោជន៏ទាក់ទងនឹងលោក **ដេវីដ បយល៍** (David Boyle)" ដែលបានដាក់ថ្ងៃទី ៤ មីនា ២០០៨ ("សំណើ") ។ មេធាវីការពារបានជូនដំណឹងដោយផ្ទាល់មាត់អំពីគោលបំណងប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងសេចក្តីសំរេចនេះ នៅចំពោះមុខក្រឡាបញ្ជីរបស់ ក.ស.ច.ស កាលពីថ្ងៃទី ៥ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨ តាមកាលកំណត់ដូចមានចែងក្នុងវិធាន ៧៥(១) ។

I. សំណើសុំព័ត៌មានទាក់ទងនៅនឹងលោក ដេវីដ បយល៍

1. លោក អៀង សារី បានដាក់សំណើដើម្បីស្វែងរកព័ត៌មានទាក់ទងនឹងភាពសមស្របខាងវិជ្ជាជីវៈ និង ខាងក្រមសីលធម៏របស់មន្ត្រីផ្នែកច្បាប់[2]លោក **ដេវីដ បយល៍** ក្នុងការកាន់កាប់មុខងារបច្ចុប្បន្ននៅក្នុងការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដោយពិចារណាថា ក.ស.ច.ស ដែលជាស្ថាប័នមួយឯករាជ្យរបស់ អ.វ.ត.ក[3] ត្រូវតែអនុវត្តកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួនដោយអនាគតិ[4]។ ព័ត៌មានដែលស្វែងរក ក្នុងចំណោមបញ្ហាដទៃទៀត រួមបញ្ចូលនូវបញ្ជីនៃអត្ថបទទាំងអស់ដែលនិពន្ធដោយលោក **ដេវីដ បយល៍** ក៏ដូចជាសន្និសិទ វគ្គបណ្តុះបណ្តាល សវនាការ ការបង្ហាញបទឧទ្ទាសនាម សិក្ខាសាលា និង កិច្ចប្រជុំនានាទាក់ទងនឹង អ.វ.ត.ក ឬ ខ្មែរក្រហម ដែលលោក **ដេវីដ បយល៍** បានចូលរួម និងសេចក្តីពិពណ៌នាអំពីការចូលរួមរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** នៅក្នុងការព្រាងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះ

---

[1] ករណីរបស់លោក អៀង សារី សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក-កសចស លិខិតមានចំណងជើងថា "សំណើសុំព័ត៏មានទាក់ទងនឹងភាពលំអៀងដែលឃើញច្បាស់ និង អត្ថិភាពដ៏មានសក្តានុពលនៃទំនាស់ផលប្រយោជន៏ទាក់ទងនឹងលោក MM S. Heder និង D.Boyle (ហៅថា "លិខិត") ។ មេធាវីការពារកត់សំគាល់ឃើញថា ទោះបីលិខិតនេះចុះថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ក៏ដោយ តែវាត្រូវបានជូនដំណឹងមកមេធាវីការពារទើបតែថ្ងៃទី២៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ កាលកំណត់យោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុងនេះនឹងចាប់ផ្តើមរាប់ចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងនេះតទៅ។

[2] មេធាវីមិនបានទទួលព័ត៏មាននូវមុខងារជាក់លាក់របស់លោក **ដេវីដ ប៊ីល** ទេ ប៉ុន្តែជឿជាក់ថាមុខងារនៃមន្ត្រីផ្នែកច្បាប់ គឺផ្ទុះបញ្ចាំងច្បាស់លាស់នូវតួនាទីចម្បងរបស់គាត់នៅក្នុងការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត។ មេធាវីបានដឹងថាមុខងារផ្លូវការរបស់គាត់ប្រហែលជា "អ្នកស៊ើបអង្កេត ឬ អ្នកវិភាគ"។

[3] វិធាន ១៤ (១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ។

[4] វិធាន ៥៥(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ។

អាសន្ន និង ការពន្យល់ដែល ក.ស.ច.ស បានដឹងទាក់ទងនឹងតួនាទី និង អត្ថបទសរសេររបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** នៅពេលជ្រើសរើសគាត់ឲ្យចូលបំរើការងារ។

2. ការព្រួយបារម្ភរបស់លោក **អៀង សារី** កើតចេញពីកត្តាដែលថាលោក **ដេវីដ បយល៍** មុនពេលចូលកាន់ការងារនៅ ក.ស.ច.ស បាននិពន្ធអត្ថបទជាច្រើនដែលទាក់ទងនឹង អ.វ.ត.ក និង ការកាត់ទោសខ្មែរក្រហមដែលគេរំពឹងថាធ្វើឡើង[5]។ នៅក្នុងបទអត្ថាធិប្បាយអំពី អ.វ.ត.ក ដែលរួមមានសុពលភាពនៃការអនុវត្តន៍ព្រះរាជក្រិត្យលើកលែង និង អនុគ្រោះទោសដល់លោក **អៀង សារី** លោក **ដេវីដ បយល៍** បានផ្តល់គំនិត និង ការសន្និដ្ឋានជាច្រើនដែលមានទំនងគួរឲ្យបារម្ភ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីបុរេវិនិច្ឆ័យ និង ភាពលំអៀងប្រឆាំងលើលោក **អៀង សារី** ។ តាមរយៈភស្តុតាងដំបូងដៃ (*Prima facie)* នេះ ហាក់ដូចជាបង្ហាញថាលោក **ដេវីដ បយល៍** មិនមានគុណវុឌ្ឍិដើម្បីទទួលតួនាទីណាមួយនៅក្នុង ក.ស.ច.ស. បានឡើយ។

3. ឧទាហរណ៏ លោក **ដេវីដ បយល៍** បានថ្លែងថា៖

> ករណីរបស់លោក **អៀង សារី** គឺជាឧទាហរណ៍មួយនៃបណ្តាបញ្ហាដែលនឹងកើតឡើងនៅចំពោះមុខតុលាការកម្ពុជា។ លោក **អៀង សារី** ត្រូវបានលើកលែងទោស ដែលមានសុពលភាពតាមច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង អភ័យឯកសិទ្ធិចំពោះបទល្មើសមួយចំនួន និង ការកាត់ទោសតាមច្បាប់ឆ្នាំ ១៩៩៤។ តើការលើកលែងទោស និង ការអនុគ្រោះទោសដែលមានសុពលភាពតាមច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនេះ អាចអនុវត្តនៅចំពោះមុខសាលាក្តីខ្មែរក្រហមនេះបានក្នុងកម្រិតណា? ចំណុចនេះទុកឲ្យតុលាការសម្រេច។ បញ្ហាទាំងអស់នេះនឹងលើកឡើងដោយមេធាវីការពារ *ហើយគួរតែដោះស្រាយជាមុន ដើម្បីបញ្ចៀសការពន្យឺតសវនាការដោយមេធាវីការពារក្តីដែលប៉ិនប្រសប់ បើមិនដូច្នេះទេ ដំណើរការកាត់ក្តីរយៈពេលបីឆ្នាំនឹងមិនអាចបញ្ចប់បានឡើយ។ មានលទ្ធភាពពីរដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះបានមួយចំណែក។ លទ្ធភាពទីមួយ គឺថាចៅក្រម បន្ទាប់ពីបានតែងតាំងដោយឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ត្រូវជួបពិភាក្សាជាមួយព្រះរាជអាជ្ញា និង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាបន្ទាន់ ដើម្បីរិះរកនីតិវិធីពិតប្រាកដបែបណាដែលអាចឲ្យតុលាការ*

5 សូមមើល ឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដែលមានបញ្ជីរាយនាមអត្ថបទជាច្រើនដែលក្រុមមេធាវីការពារលោក អៀង សារី បានដឹង។ ដោយហេតុថា ការលំអៀងរបស់លោក **ដេវីដ បយល៏** ក្នុងការអត្ថាធិប្បាយអំពី អ.វ.ត.ក និងអំពីការអនុវត្តច្បាប់និងនីតិវិធីផ្សេងៗ គេមិនអាចដឹងបានថាតើបញ្ជីនេះមានរាយដាក់បញ្ចូលនូវអត្ថបទ ឬ សំណៅសរសេរទាំងអស់ដែលបានធ្វើឡើងដោយលោក **ដេវីដ បយល៏** ដែរឬក៏អត់

អនុវត្តបាន។ ចៅក្រមមិនអាចផ្លាស់ប្តូរច្បាប់បានទេ ប៉ុន្តែ ពួកគេអាចពិចារណាថាតើច្បាប់មានន័យយ៉ាងដូចម្តេច[6] ។

4. សេចក្តីថ្លែងនេះបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវជំនឿទៅកាន់ផ្លូវខុសរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** ដែលថាមេធាវីការពារគួរត្រូវតែបានហាមឃាត់មិនឱ្យជួយតុលាការក្នុងការកំណត់លើបញ្ហាណាក្តីទាក់ទងនឹងការលើកលែងទោសនិងអនុគ្រោះទោសដែលមានសុពលភាពតាមច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញរបស់លោក **អៀង សារី** ។ គាត់មិនត្រឹមតែបានថ្លែងបញ្ចិតបញ្ចៀងថា មេធាវីការពារនឹងគ្មានអ្វីដើម្បីជួយរួមចំណែកទេ ហើយនឹងព្យាយាមបន្ទុចបង្អាក់ដំណើរការរឿងក្តីទៅវិញតែប៉ុណ្ណោះ តែគាត់ថែមទាំងបានបន្តទៅជួយគាំទ្រដល់នីតិវិធី *Star Chamber* ជាវិធីដែលមានតែភាគីម្ខាង *(Ex parte)* ដែលចៅក្រម ព្រមជាមួយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា (ភាគីមួយ) និង ក.ស.ច.ស. (ដោយអះអាងថាជាស្ថាប័នអនាគតិចំពោះដំណើរការរឿងក្តី) ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដោយលបលាក់ មុនមេធាវីការពារមានពេលវេលាធ្វើប្រតិកម្មតប។ តាមពិត ការសន្និដ្ឋានរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** ដែលថាបញ្ហាត្រូវតែបានដោះស្រាយមុនមេធាវីការពារមានឱកាស"ពន្យឺតសវនាការ" មានទំនងហាក់ដូចជាចង់ពន្យល់ពីហេតុដែល ក.ស.ច.ស. បានសម្រេចតាមឆន្ទះឯកឯង (*Proprio Motu*) របស់ខ្លួនដើម្បីលើកបញ្ហា *ne bis in idem* (គ្មានការកាត់ទោសពីរដងចំពោះបទល្មើសតែមួយ) និងការលើកលែងទោស និង អនុគ្រោះទោសនៅក្នុងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ។

5. ដោយសារលោក **ដេវីដ បយល៍** មិនមែនជាចៅក្រម នោះមុខងារធម្មតារបស់គាត់គឺត្រូវផ្តល់សំអាងហេតុនិងមតិយោបល់តាមផ្លូវច្បាប់ជាសត្យានុម័ត និង ដែលមិនលំអៀងដល់ ក.ស.ច.ស. ដែលត្រូវបានផ្តាក់ផ្ទុកឱ្យធ្វើការយល់ឃើញលើអង្គហេតុនិងសន្និដ្ឋានលើអង្គច្បាប់[7]។ អ្នកទាំងឡាយណា

---

[6] របាយការណ៍ដែលបានពីសិក្ខាសាលាមួយ ធ្វើឡើងនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ចាប់ពីថ្ងៃទី២ ដល់ ៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៥ រៀបចំដោយ FIDH-LICADHO-ADHOC និង កម្មវិធីតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ក្រោមប្រធានបទ: ភាពស្របគ្នារវាងតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិនិងសាលាក្តីខ្មែរក្រហម: ទីកន្លែងរបស់ជនរងគ្រោះ និង ក្របខណ្ឌច្បាប់របស់សាលាក្តីខ្មែរក្រហម ទំព័រ ១៨ (បញ្ជាក់បន្ថែម) អាចរកបាននៅគេហទំព័រ: http:www.vrwg.org/Publications/02/FIDHcambodge420ang.pdf.

[7] អនុលោមទៅតាមលក្ខខណ្ឌការងាររបស់ពួកគេ ក៏ដូចជាលក្ខខណ្ឌការងាររបស់ជំនួយការច្បាប់ផងដែរ ពួកគេមានតួនាទីជួយគាំទ្រដល់ "ការវាយតម្លៃនៃបទចោទប្រកាន់ដែលបានលើកឡើង ព្រមទាំងភស្តុតាងដែលដាក់ដោយភាគី និង វាយតម្លៃលើសេចក្តីត្រូវការសម្រាប់កិច្ចស៊ើបអង្កេតបន្ថែម ផ្តល់យោបល់ដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតស្តីពីបទចោទប្រកាន់ណាមួយ ... និង ផ្តល់ការប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត អ្នកស៊ើបអង្កេត និង អ្នកវិភាគ ទៅលើច្បាប់ និង នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា និង អន្តរជាតិដែលនៅជាធរមាន និង បញ្ហាច្បាប់ផ្សេងៗទៀតដែលកើតឡើង"។ ពួកគេក៏ជួយគាំទ្រការផ្តល់ការឆ្លើយតបសមស្របរបស់តុលាការឲ្យទាន់ពេលវេលាទៅនឹងសំណើ និង ពាក្យសុំដែលដាក់តម្កល់ដោយភាគីពាក់ព័ន្ធតាមរយៈការស្រាវជ្រាវទៅលើ ច្បាប់ និង នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា និង អន្តរជាតិ បទដ្ឋានសិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និង បញ្ហា

ដែលជួយចៅក្រមតាមរបៀបនេះគឺ "ជាក្រុមប្រឹក្សាយោបល់សម្រាប់ផ្តល់មតិសាកល្បង និង ជាអ្នកស្រាវជ្រាវស្វែងរកកម្រងយុត្តិក្រមទាំងឡាយ ដែលមានអនុភាពលើសេចក្តីសម្រេចនានា។ លេខាធិការ (ក្រឡាបញ្ជី) មានលក្ខណៈសម្ងាត់ចំពោះគំនិតរបស់ចៅក្រម តាមរបៀបនេះ មិនអាចជាភាគីនៃរឿងក្តី ឬ ជាសមាជិកគ្រួសារជិតស្និទរបស់ចៅក្រមបានឡើយ[8]។ ជាផលវិបាក "ទោះបីចៅក្រមមិនមានមូលហេតុដើម្បីបង្ខូចគុណវុឌ្ឍិខ្លួនឯង ដោយផ្អែកតាមកាលៈទេសៈផ្ទាល់ខ្លួនក្តី ក៏ទំនាក់ទំនងរបស់លេខាធិការតុលាការ អាចបង្កឲ្យមានភាពឥតលំអៀងនៃសេចក្តីសម្រេចដែលកើតចេញពីចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះដែលលេខាធិការតុលាការរូបនោះចូលរួម សមនឹងចោទជាបញ្ហាពុំខានឡើយ[9]"។ ហេតុដូច្នេះ ខណៈជាអ្នកចាំវិភាគផ្នែកច្បាប់និងក្នុងនាមជាអ្នកផ្តល់សំអាងហេតុដល់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត មន្ត្រីផ្នែកច្បាប់គួរមានមន្ទិលសង្ស័យរៀបរាប់ដូចខាងលើ[10]។

6. ដោយសារតែការផ្តល់មតិនិងការប្រកាសជាសាធារណៈយ៉ាងទូលំទូលាយរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** ទៅលើបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹង អ.វ.ត.ក និងជាពិសេស ទាក់ទងទៅនឹងលោក **អៀង សារី** លោក **ដេវីដ បយល៍** គឺមិនផុតពីការសង្ស័យទេ។ ហេតុដូច្នេះ ដើម្បីកំណត់ឲ្យបានរឹតតែពេញលេញ

ច្បាប់ដ៏ទៃទៀតដែលបានកើតឡើង"លក្ខខណ្ឌការងាររបស់ជំនួយការច្បាប់អាចរកបាននៅលើគេហទំព័រ៖ https://jobs.un.org/Galaxy/Release3/vacancy/Display_Vac.aspx?lang=1200&VACID=43216be8-2388-48ab-b66c-01f68b42b0af.

8 *Hall តទល់នឹង Small Business Administration,* 695 F.2d 175, 179 (5th Cir. 1983)

9 *Hamid តទល់នឹង Price Waterhouse,* 51 F.3d 1411, 1416-17 (9th Cir. 1995); ដោយសំអាងលើផលប៉ះពាល់ដល់ភាពមិនលំអៀងដោយមន្ត្រីម្នាក់ក្នុងចំណោមមន្ត្រីផ្នែកច្បាប់ដែលធ្វើការក្នុង ក.ស.ច.ស មាត្រា ១២៨ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា ផ្តល់នូវអាណត្តិដល់តុលាការមួយដែលឯករាជ្យ និង អនាគតិ ឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង និងច្បាប់ ដែលចែងថាចៅក្រម អ.វ.ត.ក ទាំងអស់ "ត្រូវតែឯករាជ្យនៅក្នុងការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន និងមិនត្រូវទទួលយក ឬស្វែងរកការបង្គាប់បញ្ជាពីរដ្ឋាភិបាលណាមួយ ឬប្រភពណាមួយផ្សេងទៀតឡើយ" (សូមអានមាត្រា ៣(៣) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងមាត្រា ១០ថ្មីនៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា)។ សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត ការធានាតាមផ្លូវតុលាការដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា១៤(១) នៃ ICCPR មាត្រា៦(១) នៃអនុសញ្ញាសហភាពអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា៨ នៃអនុសញ្ញាអាមេរិកកាំងស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងមាត្រា៨(១) នៃធម្មនុញ្ញ[Banjul]ទ្វីបអាហ្វ្រិកស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងសិទ្ធិប្រជាពលរដ្ឋ។ ជាការពិតគណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប បានថ្លែងថា ការធានាឯករាជ្យភាព និងអនាគតិ "គឺជាសិទ្ធិដាច់ខាតដែលមិនត្រូវទទួលបាននូវការលើកលែងណាមួយបានឡើយ" (សូមមើល Gonzalez del Rio v. ប្រទេសប៉េរូ Communication លេខ ២៦៣/១៩៨៧ ឯកសារ អ.ស.ប CCPR/C/៤៦/D/២៦៣/១៩៨៧ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩២)។ ដោយសារថា ទស្សនៈនៃឯករាជ្យភាព និងអនាគតិមានទំនាក់ទំនងគ្នាជិតស្និទ្ធ វាជាការសមស្របបំផុតក្នុងការពិចារណាចំនុចទាំងពីរ នេះរួមគ្នា (សូមមើល Jessica Simor និង Ben Emmerson QC ការអនុវត្តន៍សិទ្ធិមនុស្ស (Sweet និង Maxwell ២០០៦) (Simor និង Emmerson) § ៦.១២០)

10 Leeson v. ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលវេជ្ជសាស្ត្រយទូទៅ (១៨៨៩) ៥៩ LJChNS ២៣៣ នៅទំព័រ ២៤១ ។

ថាតើ មេធាវីការពារគួរបន្តស្នើសុំឲ្យដកហូតលោក **ដេវីដ បយល៍** ចេញឬយ៉ាងណានោះ មេធាវីការពារបានដាក់ជូនសំណើនេះដោយក្តីគោរពទៅ ក.ស.ច.ស រួចហើយ ។

7. ក.ស.ច.ស បានឆ្លើយតបសំណើរបស់មេធាវីការពារនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៧ ។ នៅក្នុងសារលិខិតនោះ ក.ស.ច.ស បានអះអាងថា "ហាក់ដូចជាមិនមានមូលដ្ឋានច្បាប់ណាមួយសម្រាប់ការទាមទារច្រំដែលបែបនោះទេ"។ ក.ស.ច.ស បានពិចារណាថា "បន្ទាប់ពីមានការស្រាយបំភ្លឺនេះទៅ យើងមិនបានមើលឃើញមានហេតុផលណាមួយដើម្បីបន្តការឆ្លើយតបទៀតទេ ហើយចំពោះពួកយើង លិខិតនេះគឺជាសារចុងក្រោយទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ"។ ដោយការគោរពចំពោះ ក.ស.ច.ស លិខតនេះបង្ហាញទាំងការយល់ច្រឡំទៅលើសំណើ ទាំងការបដិសេធដែលព្រួយបារម្ភក្នុងការផ្តល់ព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំ។ លិខិតនេះហាក់ដូចជាដាក់ច្រវាក់គាបឆន្ទានុសិទ្ធរបស់ ក.ស.ច.ស ក្នុងការបង្ការជាមុននូវការប៉ុនប៉ងណាមួយនាពេលអនាគតដោយមេធាវីការពារ ដើម្បីកែតម្រូវការយល់ច្រឡំនេះ។ លិខិតនេះក៏បានបដិសេធទុកជាមុននូវការប៉ុនប៉ងដកហូតតួនាទីលោក **ដេវីដ បយល៍** នាពេលអនាគតគផងដែរ។ ហេតុដូច្នេះហើយ មេធាវីការពារមានកាតព្វកិច្ចប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសេចក្តីសំរេចនេះជាជាងស្វះស្វែងរកសេចក្តីបញ្ជាក់លើសំណើរបស់ខ្លួនពី ក.ស.ច.ស។

8. សូមកត់សំគាល់ថា សំណើដើមដំបូងគឺដើម្បីសុំ"ព័ត៌មាន"បន្ថែម និងមិនមែនសុំដកហូតតួនាទីរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** នោះទេ។ សម្រាប់ឲ្យមេធាវីការពារមានលទ្ធភាពសមរម្យក្នុងការសម្រេចឲ្យបានត្រឹមត្រូវថាតើត្រូវស្វែងរកការដកហូតតួនាទីរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** ឬ យ៉ាងណានោះ មេធាវីការពារក្តីបានពិចារណាថា ព័ត៌មានជាក់លាក់ដែលកាន់កាប់និងគ្រប់គ្រងដោយ ក.ស.ច.ស ត្រូវតែបានពិនិត្យ។ អាស្រ័យហេតុនេះ លិខិតនោះអាចឬគួរត្រូវបានដាក់កម្រិតដើម្បីយល់ព្រមតាមសំណើ ឬ បដិសេធសំណើ។ ជាជាងនេះ ក.ស.ច.ស តាមអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់ខ្លួន (*proprio motu)* ហាក់ដូចជាបានសម្រេចលើបញ្ហាថាក្រៅពីសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតខ្លួនឯង អាចរងការដកហូតមុខតំណែង។ សេចក្តីសម្រេចនេះហាក់ដូចជាកើតចេញពីការយល់ច្រឡំទៅលើសំណើ។

9. ឧទាហរណ៍ទីមួយ ដែលកើតចេញពីការយល់ច្រឡំនេះ គឺថាលិខិតនេះបានអះអាងថា "វិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក. មិនបានចែងថាភាគីណាអាចស្នើសុំដកហូតតួនាទីរបស់អ្នកស៊ើបអង្កេត"។ ទីពីរ លិខិតបានរំលឹកថា ការប្តឹងជិតចិត្តចំពោះចៅក្រមណាម្នាក់ "ត្រូវអនុវត្តតាមនីតិវិធីជាក់លាក់ [...] ជាពិសេស ភស្តុតាងគាំទ្រដល់បណ្តឹងជិតចិត្តត្រូវផ្តល់ដោយភាគី មិនមែនដោយចៅក្រមដែលរងបណ្តឹងជិតចិត្តនោះទេ"។ នៅក្នុងអះអាងបែបនេះ ក.ស.ច.ស ហាក់ដូចជាជឿជាក់ថា សំណើនេះ

គឺជាសំណើសុំដកហូតតួនាទីរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** ហើយថា មេធាវីមិនបានផ្តល់ភស្តុតាងចាំបាច់ដើម្បីគាំទ្រដល់សំណើបែបនេះទេ។

10. ដោយហាក់ដូចជាចង់ដោះស្រាយមុនកាលកំណត់នូវបញ្ហាចម្បងថាតើលោក **ដេវីដ បយល៍** គួរត្រូវបានដកហូតពីមុខតំណែងឬយ៉ាងណានោះ និង ដើម្បីច្រានចោលបញ្ហាដែលជំពក់ទាក់ទិននៅចំពោះខ្លួន លិខិតនេះបង្កឲ្យមានការព្រួយបារម្ភថែមទៀតទាក់ទងនឹងអនាគតិរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** ។ វាបង្កើតជាការយល់ឃើញមិនត្រឹមត្រូវថា ក.ស.ច.ស មានអ្វីមួយលាក់ទុក ដោយការបដិសេធមិនផ្តល់ព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំ។

11. បន្ថែមពីលើនេះ តាមការអះអាងដែលថាវាជាភារកិច្ចរបស់ភាគីដាក់សំណើដែលត្រូវផ្តល់ព័ត៌មាន "មិនមែនចៅក្រមពាក់ព័ន្ធត្រូវផ្តល់ព័ត៌មាននោះឡើយ" លិខិតនេះពិតជាធ្វើឲ្យមេធាវីការពារស្ថិតក្នុងជំហរមួយមិនអាចធ្វើអ្វីបាន។ ប្រសិនបើព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំស្ថិតនៅក្រោមគ្រប់គ្រងរបស់ ក.ស.ច.ស ដូចនៅក្នុងករណីនេះអញ្ចឹង គឺមានតែតាមការស្នើសុំនិងការប្រគល់ឲ្យព័ត៌មាននោះប៉ុណ្ណោះ ដូចមេធាវីការពារបានកំពុងស្វែងរកនៅក្នុងករណីនេះ ដែលសំណើពេលក្រោយៗមកទៀតសុំដកហូតមុខតំណែងណា អាចមានការគាំទ្រត្រឹមត្រូវ។ ប្រសិនបើ ក.ស.ច.ស សម្រេចច្រានសំណើចោលងាយៗបែបនេះ ខណៈព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធកំពុងគ្រប់គ្រងដោយការិយាល័យនេះ នោះសំណើសុំដកហូតមុខតំណែងណាមួយនាថ្ងៃអនាគតនឹងមិនសម្រេចដូចបំណងឡើយ។ នេះមិនដែលជាក្តីបំណងប្រាថ្នារបស់វិធានផ្ទៃក្នុងដែលស្វែងរកការធានា "ភាពសមស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ" អនុលោមទៅបុព្វកថារបស់វិធាននេះឡើយ។ ជាអវសាន សូមរំលឹកថា នៅពេលមានបណ្តឹងជំទាស់ជាអាទិ៍ដែលបានធ្វើឡើងដោយភាគីមួយផ្សេងទៀតនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក.[11]ចៅក្រមសាម៉ីបានផ្តល់ព័ត៌មានតាមការស្នើសុំ ដោយឈរលើស្មារតីស្មោះត្រង់ និង តម្លាភាព[12] ។

II ភាពអាចទទួលយកបាននៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

12. មេធាវីការពារស្នើថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទៅលើលិខិតនេះ ត្រូវតែធ្វើឡើងនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ តាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៣៤(៥) "ពាក្យបណ្តឹងជំទាស់ចំពោះសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវដាក់ជូនទៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ"។ បទបញ្ញត្តិនេះមិនមែនត្រឹមតែជាសិទ្ធិទេ ប៉ុន្តែជាការបង្គាប់បញ្ជា

---

11 ករណី នួន ជា សំណុំរឿងលេខ 002/19-09-2007-អ.វ.ត.ក/អ.ប.ជ(០៦) សំណើជាបន្ទាន់ស្នើសុំប្តឹងជំទាស់ចៅក្រម ន័យ ថុល ថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ២០០៨ ។

12 ករណី នួន ជា សំណុំរឿងលេខ 002/19-09-2007-អ.វ.ត.ក/អ.ប.ជ(០៦) សារណារបស់ចៅក្រម ន័យ ថុល ឆ្លើយតបនឹងបណ្តឹងជំទាស់ពីសហមេធាវី នួន ជា ចុះថ្ងៃទី២៨ និង៣១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ។

អោយមេធាវីការពារដាក់បណ្តឹងជំទាស់ណាមួយនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ មិនមានភាពច្បាស់លាស់ថាតើសំណើសុំនេះ ជាបឋម អាចដាក់ប្តឹងនៅចំពោះមុខ ក.ស.ច.ស ហើយសឹមដាក់ប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ឬមួយក៏ប្តឹងទៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះតែម្តងជាដំណាក់កាលជាន់ដំបូង (at first instance)។ ករណីណាមួយក្នុងចំណោមករណីទាំងពីរនេះ បើវាជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ឬ សំណើសុំដំណាក់កាលជាន់ដំបូង (at first instance) ក៏ដោយក៏មេធាវីការពារដាក់ស្នើថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះអាចទទួលយកបាន។

13. ទោះបីជាសំណើសុំនេះត្រឹមតែព័ត៌មាន ជាជាងសំណើសុំប្តឹងជំទាស់ដ៏ពិតប្រាកដនោះ ការពិតគឺថាព័ត៌មានដែលស្នើសុំនោះ តម្រូវជា “ភស្តុតាងគាំទ្រ” សំរាប់ការប្តឹងជំទាស់នៅពេលក្រោយមកតាមវិធាន ៣៤(៣) ដែលផ្សាភ្ជាប់ដោយផ្ទាល់នូវសំណើសុំព័ត៌មាននេះទៅនឹងពាក្យសុំប្តឹងជំទាស់។ ជាការមិនសមហេតុផលទាំងស្រុង ដែលតម្រូវអោយសំណើសុំប្តឹងជំទាស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវធ្វើនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ប៉ុន្តែមិនអនុញ្ញាតអោយសំណើសុំនូវព័ត៌មានដើម្បីគាំទ្រដល់ការប្តឹងជំទាស់បែបនោះធ្វើនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះតែមួយដដែលនោះ។

14. ជាងនេះទៅទៀត ដូចដែលបានពន្យល់ខាងលើមក ក.ស.ច.ស ទំនងជាបកស្រាយសំណើសុំថាជាការស្វែងរកការប្តឹងជំទាស់ជាជាងការស្វែងរកព័ត៌មានបន្ថែមប៉ុណ្ណោះ ដែលតាមន័យនេះ ប្រគល់សិទ្ធិដល់មេធាវីការពារប្តឹងផ្ទាល់ទៅកាន់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ចុងបញ្ចប់ ទោះបីជាសំណើសុំទាក់ទងទៅនឹងភាពលំអៀងដែលឃើញច្បាស់ និង អត្ថិភាពដ៏មានសក្តានុពលនៃទំនាស់ផលប្រយោជន៍ទាក់ទងនឹងមន្ត្រីផ្នែកច្បាប់ ជាជាងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតខ្លួនឯង យុត្តាធិការរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ (ICC) ស្នើថា ពាក្យស្នើសុំទាំងឡាយទាក់ទងករណីទីមួយ (មន្ត្រីផ្នែកច្បាប់) ត្រូវតែសំរេចទៅតាមបទបញ្ញត្តិដែលទាក់ទងនឹងករណីទីពីរដែរ (ចៅក្រម)[13] ។

---

[13] *សូមមើល ករណីរដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹងThomas Lubanga Dyilo* សំណុំរឿងលេខ៖ ICC-0១/0៤-0១/0៦ សេចក្តីសំរេចចុះថ្ងៃទី ២៧ តុលា ២00៦ លើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំបំបែកទីប្រឹក្សាច្បាប់ជាន់ខ្ពស់របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះចេញពីការផ្តល់នូវឱវាទផ្នែកច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងរឿងក្តី។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានពិចារណាថា សំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាដើម្បីរាំងមន្ត្រីផ្នែកច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ពីការផ្តល់ឱវាទក្នុងរឿងក្តី *Lubanga* “ប្រហែលដូចគ្នានឹងសំណើសុំប្តឹងជំទាស់ចៅក្រម ឬ យ៉ាងហោចបំផុតក៏ប្រហែលជាលើកឡើងនូវបញ្ហាទាក់ទងនឹងការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រម ដែលឋិតនៅក្រោមវិសាលភាពនៃមាត្រា ៤១(២) នៃច្បាប់លក្ខន្តិកៈ” នៅទំព័រទី២។ ជាវិបាក សំណើសុំត្រូវបានបញ្ជូនទៅការប្រជុំពេញអង្គរបស់ចៅក្រមដែលជួបប្រជុំគ្នាតាមមាត្រា ៤១(២(គ)។ វាមានសារៈសំខាន់គួរកត់សំគាល់ថា សំណើសុំរបស់រដ្ឋអាជ្ញាគឺជាការសុំបំបែកចេញពីគ្នា ឬ ការប្តឹងជំទាស់មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ និងមិនមែនជាចៅក្រមទេ ប៉ុន្តែតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ (ICC) នៅតែយកតាមនីតិវិធីដែលចែងអំពីការប្តឹងជំទាស់ចៅក្រម។ មានតែចៅក្រមទេ ដែលគេសំដៅទៅក្នុងមាត្រា ៤១។

15. ប្រសិនបើលោក **ដេវីដ បយល៍** ពិតជាបង្កនូវភាពលំអៀងមែន ការលំអៀងនេះនឹងធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ខូចដល់សេចក្តីសម្រេចនាពេលអនាគតរបស់ ក.ស.ច.ស ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងលោក **អៀង សារី**។ ដូច្នោះ ជាការចាំបាច់ដែលបញ្ហានេះត្រូវតែបានលើកមកដោះស្រាយជាបន្ទាន់ ប្រកបដោយតម្លាភាព និងភាពត្រឹមត្រូវ។ យុត្តិធម៌មិនគ្រាន់តែធ្វើបានសម្រេចនោះទេ ប៉ុន្តែយុត្តិធម៌ត្រូវតែធ្វើឲ្យគេឃើញថាមាន ដោយគ្មានមន្ទិលសង្ស័យ។ តាមការថ្លែងម៉ាត់ៗថា "ចំពោះពួកយើង លិខិតនេះគឺជាសារចុងក្រោយទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ" លិខិតនេះបញ្ជាក់ថាការឆ្លើយឆ្លងលើកក្រោយរវាងមេធាវីការពារជាមួយ ក.ស.ច.ស នឹងមិនទទួលបានការឆ្លើយតបឡើយ។ វាហាក់ដូចជាថា ការប៉ុនប៉ងនាថ្ងៃអនាគតរបស់មេធាវីការពារដើម្បីដកហូតមុខតំណែងរបស់លោក **ដេវីដ បយល៍** ឬ មន្ត្រីណាម្នាក់ដែលបំរើការងារឲ្យ ក.ស.ច.ស ដែលមិនមែនជាសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតណាម្នាក់ខ្លួនឯង នឹងត្រូវបានបដិសេធភ្លាមៗ តាមរយៈការបដិសេធមិនពិចារណាសំណើណាមួយលើកក្រោយៗទាក់ទងនឹងបញ្ហានេះ។ ដោយហេតុនេះ ការចូលអន្តរគមន៍ពីសំណាក់អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅដំណាក់កាលនេះគឺពិតជាចាំបាច់ ។

III. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និង ការស្នើសុំដំណោះស្រាយ

អាស្រ័យដោយហេតុផលទាំងអស់ដូចមានបញ្ជាក់ជូននៅទីនេះ មេធាវីការពារស្នើដោយក្តីគោរព សុំអង្គបុរេជំនុំជម្រះមេត្តាលុបចោលសេចក្តីសំរេចរបស់ ក.ស.ច.ស និង បង្ខំអោយបញ្ចេញនូវព័ត៌មានដែលបានស្នើសុំ។

សូមអង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលសំណើសុំនេះដោយក្តីគោរព។

អាង ឧត្តម Michael G. KARNAVAS

សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨